Ministry of Higher Education & Scientific Research
2006
KRG Iraq
وەزارەتی خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی

بەش : زمانی کوردی

کۆلێژ : پەروەردە

زانکۆ : سەلاحەددین

بابەت : پراگماتیك ـ کۆرسی دووەم

پەرتووکی کۆرس : (ساڵ -٢)

ناوی مامۆستا : م.ی . عبدالباقی اکرام احمد

ساڵی خوێندن : ٢٠٢٤/٢٠٢٣

پەرتووکی کۆرس

Course Book

١- ناوی کۆرس	سالآنە
٢- ناوی مامۆستای بەرپرس	عبدالباقی اکرام احمد
٣-بەش / کۆلێژ	زمانی کوردی / پەروەردە
٤- پەیوەندی	ئیمێل : Abdulbaqi.ahmad @su.edu.krd ژمارەی تەلەفۆن (بە پێی ئارەزوو) :
٥- یەکەی خوێندن بە سەعات لە هەفتەیەك	تیۆری : (٣×٢) کاتژمێر لە هەفتەیەکدا پراکتیکی : نییە
٦- ژمارەی کارکردن	هەموو رۆژەکانی دەوام لە بەش ئامادە دەبم بەمەبەستی وانەوتنەوە وسەرپەرشتی قوتابیانی پۆلی چوارەم لە پرۆژەی دەرچوون
٧- کۆدی کۆرس	
٨- پرۆفایەلی مامۆستا	* لە سالّی (١٩٩٧-١٩٩٨) بروانامەی بەکالۆریۆسم لە زانکۆی سەلاحەدین – کۆلێژی پەروەردە/ بەشی کوردی بەدەستهێناوە . * لە سالّی (٢٠١٢-٢٠١٣) بڕوانامەی ماستەرم لە زمانی کوردی لە پسپۆری واتاسازیی _ پراگماتیك بە دەستهێناوە
٩- وشە سەرەکیەکان	سەرەتاییەك، زاراوەی پراگماتیك ، هۆیەکانی سەرهەلّدانی پراگماتیك ، پێناسەکانی پراگماتیك ، ئەرکی پراگماتیك ، یەکە واتابەکانی پراگماتیك ، گوتن ، جۆرەکانی گوتن ، گوتنی وەسفی ، گوتنی را پەڕاندن ، گوتار ، ئاخاوتن ، جۆرەکانی ئاخاوتن ، ئاخاوتنی نا پێچەوانەیی، ئاخاوتنی پێچەوانەیی ، ئاخاوتنی رووت ، خوێندنەوە و پراگماتیك ، جۆرەکانی پراگماتیك ، سنوری پراگماتیك ، جیاوازی نێوان واتای سیمانتیکی و پراگماتیکی ، نیشانە پراگماتیکییەکان ، کردەی قسەیی ، جۆرەکانی کردەی قسەیی ، لێکەوتە ئاخاوتنەییەکان، گرایس ، بنەماکانی هاریکاری

١٠- ناوەرۆکی گشتی کۆرس :

* خوێندنی بابەتی پراگماتیك بۆ قوتابیانی ئەم قۆناغە لە کۆرسی دووەم گرنگی و تایبەتمەندی خۆی هەیە ، گرنگی کۆرسەکە خۆی لە خۆیدا ئەوەیە،کە قوتابی درك بەوەبکات و ئاشنای ئەوە بێت ، چۆن واتا روون وئاشکرا دەبێت کاتێك بە دووربەرەوە گرێ دەرێت سەبارەت بە زانیاری ، پراگماتیك ئەرکی سەرەکی ڕەواندنەوەی ئەو تەمومژە واتاییەلەگەلّ دۆزینەوەی چارەسەر و لێدانەوەی گونجاو لەبار بۆ دەربڕینە ناوێزەکان ، هەروەها قوتابی پێویسە زانیاری دەربارەی ئاستەکانی زمان هەبێت و رۆلی پراگماتیك لە

ئاستەکاندا چییە و کاریگەریی لەسەر روون کردنەوەی واتا بە پێی دەوروبەر لە هەموو بوارەکانی ژیان

١١- ئامانجەکانی کۆرس بەشێوەیەکی گشتی ئاشناکردنی قوتابییە بە زانستی پراگماتیک کە زانستێکی نوێیە ، کە بەڵگە نەویستە ئەم لقەی زانستی زمانەوانی لە هەموو زمانەکاندا بوونی هەیە و چونکە لەرێگەی ئەم زانستەوە لە مەبەستی قسەکەر تێدەگەین و جگە لەوە یارمەتیدەرە بۆ گەلێك بواری ژیان هەروە چارەسەری کێشە دەروونییەکان یاخود ئاشکراکردنی تاوان هەر لە رێگەی پراگماتیکەوە ئەنجامدەدرێت ، جگە لەوەش قوتابی هاندەدرێت ئەوە بزانێت ،کە پراگماتیك گرنگی هەیە و پرۆسەی پەیوەندیکردن و لێکتێگەیشتن لە میانەی ئەم ئاستەوە دێتە ئاراوە ، جگە لەوەش ئامانجی کۆرسەکە بریتی دەبێت لە ئامادەکردنی نەوەیەکی نوێی شارەزا بە بیرکردنەوە و تێروانینێکی پڕاگماتیکانە لەو واتا دەربڕاوانەی دەوروبەر ٠

١٢- ئەرکەکانی قوتابی

دیارە قوتابی چەند ئەرکێکی لە ئەستۆدایە ، لەوانە

١- ئامادەبوون لە موحازەرەکان پێش مامۆستای بابەت لە هۆلی دیاریکراودا .

٢- بە شداری لە گفتوگۆکانی بابەتەکە بکات .

٣-پەیدا کردنی سەرچاوەی پێوبست تایبەت بە بابەتەکە . خوێندنەوەی ئەوەی پەیوەستە بە بابەتی کۆرسەکەوە و پێشکەشکردنی پوختەیەك لە ماوەی (٥) خولەك لە پۆل .

٤-وەك رێنماییەکان پێویستە قوتابی بەشداری بکات لەو تاقیکردنەوانەی کە لەلایەن مامۆستای بابەتەوە دیاریدەکرێت .

٥- قوتابی بەرپرسیارە لە نەهاتنە ژوورەوە لە کاتی دیاریکراو

٦- قوتابی پیویستە سەردانی پەرتووکخانەکان بە تایبەتی پەرتووخانەی زانکۆ بە مەبەستی بەدەستهێنانی زانیاری و دەوڵەمەندکردنی هزرو ئاوەز.

٧- پێشکەشکردنی سیمیناری ماوە کورت ، پێویستە قوابی ئامادە بیٚ بۆ تاقیکردنەوەی لە ناکاو و ماوەکورت (کویز)

١٣- رێگەی وانە وو تنەوە

بێگومان هەر بابەتێك نموونە و داتای پێویست بەخۆی هەیە لە وانەوتنەوەدا ، بۆیە رێگای هەمەرەنگ گیراوەتەبەر ، واتە روونکردنەوە و پرسیارکردن ، بەشداریکردنی قوتابی لە وەڵامدانەوە و گفتوگۆکردن ، سەرەڕای پێدانی ناوی سەرچاوەی پێوست بۆئەوەی بابەتەکان لەبەر دەستیان بیت . بەمەبەستی ئاسنکاری کە لەسەرەتایکۆرسەوە و لە یەکەم موحازەرە دا دەدرێتە قوتابی.

١٤- سیستەمی هەڵسەنگاندن

پرسیارەکانی ئەزموونەکان گشتگردەبن و شێوازی پرسیارەکان لە روونکردنەوە و جیاوازی و هەڵە وراست هەروەها هۆ و هەلبژادن دەبێت

١٥- دەرئە نجامەکانی فێربوون

* ئامانجی سەرەکی لەخوێندنی بابەتی پراگماتیك ئاشنابوونە بەو ئاستە گرنگەی زمان ، لە ڕووی ئاشنابوون بە چەمك و زاراوەکانی

بواری پراگماتیك

* سەبارەت بە گونجانی ناوەڕۆکی کۆرسەکە هەروەکو پێشتر ئاماژەمان پێکرد بابەتی پراگماتیك زۆربەی بوارەکانی ژیان لە خۆ دەگرێت وەکو بابەتێکی خوێندن لە میانەی جیاکردنەوەی وەکو ئاستێکی زمان و پەیوەندی و کاریگەری بە ئاستەکانی ترەوە ، چونکە ئەم بابەت زۆر وردە

١٦- لیستی سەرچاوە کان

سەرچاوەکان : سەرچاوە بنەڕەتی و سوودبەخشەکان+ گۆڤار ، ئەنتەرنێت کە لەم ساڵەدا پێویستە.

سەرچاوە بنەڕەتییەکان

١- پ.د محمد معروف فتاح (٢٠١١) ، زمانەوانی ، بلاوکراوەی ئەکادیمیای کورد چاپخانەی حاجی هاشم هەولێر

٢- عبدالواحد مشیر (٢٠١١) ،زانستی پراگماتیك، ناوەندی ئاوێر بۆچاپ و بلاوکردنوە

٣- محمد محمدیونس علی(٢٠٠٤) مقدمە فی علمی لدلالە و التخاطب، دار الکتاب الجدید المتحدە

٤- طالب حسین علی (٢٠١٩) شیکر دنەوەی گوتار چاپی یەکەم ، چاپخانە هێڤی ، هەولێر

٥-سازان رەزا معین ، واتا ودەوروبەر نامەی ماستەر

٦- محمد محمدیونس علی (٢٠٠٦) علم التخاطب الاسلامی ،طرابلس

٧-دیار علی کمال (٢٠١٠) گوتاری سیاسی کوردی لە روانگەی پێشگریمانەکانەوە نامەی دکتۆرا

٨-قیس کاکل توفیق(١٩٩٥) جۆرەکانی ڕستە و تیۆری کردە قسەییەکان نامەی ماستەر

سەرچاوە سوود بەخشەکان

١-د محمد معروف فتاح (١٩٩٢) باس لە جۆرێك ڕستە گ رۆشنبیری نوێ ژمارە ١٢٨ بەغدا

٢- هۆگر محمود فرج (٢٠٠٥) کردەی گەیاندن لە نێوان سیمانتیك و پراگماتیکدا گۆڤاری زانکۆی سلێمانی ژمارە ١٥

٣-ئاوات ئەحمەد محمدصالح (٢٠٠٩) شێوازی گوتنی فەرماندان لە زمانی کوردیدا نامەی ماستەر

٤-محمد یحیاتن مدخل الی اللسانیات التداولیە

گۆڤار و ئینتەرنێت

١- غازی فاتح وەیس ، زمان و پەیوەندی بە مێشکی ئادەمیزادەوە ، گۆڤاری رۆشنبیری نوێ ژ١٠٠ ، ١٩٨٣

٢- د. صلاح الدین صالح حسنین ، علم الدلالە و اللسانیات.

٣- محمود سعران ، علم الدلالە

٤- التداولیە : النشأە والمفهوم المعاصر https://journal.uokufa.edu.iq/

١٧- بابەتەکان	ناوی مامۆستای وانەبێژ
	م.ی. عبدالباقی اکرام احمد
بابەتەکان	(٣×٢) کاتژمێر لە هەفتەیەکدا
سەرەتاییەك	٢١ / ١ / ٢٠٢٤
هۆیەکانی سەرهەڵدانی پراگماتیك	
پێناسەکانی پراگماتیك	
ئەرکی پراگماتیك	
یەکە واتاییەکانی پراگماتیك	
گوتن	
جۆرەکانی گوتن	
گوتنی وەسفی	
گوتنی ڕا پەڕاندن	
گوتار	
ئاخاوتن و جۆرەکانی	
ئاخاوتنی نا پێچەوانەیی	
ئاخاوتنی پێچەوانەیی	
ئاخاوتنی رووت	
خوێندنەوە و پڕاگماتیك	
جۆرەکانی پراگماتیك	
سنوری پراگماتیك	
واتای سیمانتیکی	
واتای پراگماتیکی	
جیاوازی نێوان واتای سیمانتیکی و واتای پراگماتیکی	
نیشانە پراگماتیکییەکان	
کردەی قسەیی	
جۆرەکانی کردەی قسەیی	
لێکەوتە ئاخاوتنەییەکان	
گرایس	
بنەماکانی هاریکاری	

١٨- بابەتی پراكتیك (ئەگەر هەبێت)	نییە
لێرە مامۆستای وانەبێژ ناونیشانی هەموو ئەو بابەتە پراكتیكانە دەنووسێت كە بە نیازە بیڵێتەوە لە تێرمەكە .هەروەها كورتەیەك لە ئاما نجی هەر یەك لە بابەتەكان و بەروارو كاتی وانەكە دەنووسێت .	ناوی مامۆستا وەك : ٣- ٤ كاتژمێر

١٩- تاقیكردنەوەكان

نموونەی پرسیارەكان

ئەمەی خوارەوە روون بكەرەوە .

((چۆن پراگماتیك ئیدیەمەكان چارەسەر دەكات))

پراگماتیك دەوروبەرێك دەدۆزێتەوە بۆ هەندێ ڕستە كە سیمانتیك ناتوانێ لێكی بداتەوە

جیاوازی نێوان گوتنی وەسفی و گوتنی را پەراندن دەستنیشان بكە

ئەم ڕستانەی خوارەوە بە وشەی یاخود دەستەواژەی گونجاو تەواو بكە .

١- سیمانتیك بەندە بە .... بەلام پراگماتیك بەندە بە ....

٢-نیشانكارەكان چۆنن.......... ورۆلی .... دەبینن.

٣- دوو جۆر كات جیاكراوەتەوە ئەویش بریتین لە ...... و............

٤- بەشێوەیەگی گشتی جۆرەكانی پراگماتیك .... جۆرن

بە وردی ئەم ڕستانەی خوارەوە بخوێنە ، ئینجا هەڵە و راستی ڕستەكان دیاری بكە ، پاشان هەڵەكان ڕاست بكەرەوە

بە وردی ونموونەی پێویست وەڵامی(٣) لەمانەی خوارەوە بدەرەوە بەمەرجێ دووەمی لەگەڵدابێت .

ـاتیك گرنگی بە چی دەدات ؟

ـت چییە كە دەڵێین ((بەشێكی زۆری پراگماتیك دەچێتە خانەی سایكۆ پراگماتیك .

ـانست ئەو زانیینە شاراوەیەیە ، كە قسەكەر دەربارەی زمانەكەی دەیزانێ ﴾ ئەمە چ دێنێتە ئاراوە؟

واتای مەبەست لە دەوروبەر وەردەگیرێت ، بۆیە بۆ لێكدانەوەی ئەمەش دەبێت روو لە بواری پراگماتیك بكەین

واتاجیاكانی دوو لەمانەی خوارەوە بە پێی دەوربەری گوتن لە ڕووی پراگماتیكەوە دیاری بكە ٠ (٦ نمرە)

١- ئەم سیارە هی تۆیە ؟

٢- ژوورەكە ساردە ٠

٣- كاروان مەكینەیە ٠

٢٠- تێبینی تر **بابەتی واتاسازی و پراگماتیك تەواوكەری یەكترن ، تاوەكو قوتابیان ئاسانتر لە تاییە تمەندی واتا بەشێوەیەكی گشتی تێبگەن ،** **بۆیە بە پێویستی دەزانم لە دوو قۆناغدا بخوێنرێت. چونكە بابەتەكە زۆر قووڵ و وردە**
٢١- پێداچوونەوەی هاوەڵ **ئەم كۆرسبووكە دەبێت لە لایەن هاوەڵێكی ئەكادیمیەوە سەیر بكرێت و ناوەڕۆكی بابەتەكانی كۆرسەكە پەسەند بكات و چەند وشەیەك بنووسێت لەسەر شیاوی ناوەڕۆكی كۆرسەكە و واژووی لەسەر بكات .** **هاوەڵ ئەو كەسەیە كە زانیاری هەبێت لەسەر كۆرسەكە و دەبێت پلەی زانستی لە مامۆستا كەمتر نەبێت .**